

Valsts ieņēmumu
dienests

Informatīvais materiāls

Par nodokļu piemērošanu saistībā ar palīdzības sniegšanu Ukrainas iedzīvotājiem

Valsts ieņēmumu dienests (VID) informē par pašlaik spēkā esošo kārtību nodokļu piemērošanai, ja uzņēmums sniedz palīdzību personām Ukrainā.

Pievienotās vērtības nodoklis

Vispārīgā gadījumā ziedojumiem nepiemēro pievienotās vērtības nodokli (PVN).

Tas nozīmē, ka PVN par ziedoto preču iegādi vai to ražošanai iegādātajiem materiāliem un pakalpojumiem **nav atskaitāms kā priekšnodoklis**.

Reģistrēti PVN maksātāji, kas **ziedo preces**, par kuru iegādi vai to ražošanai iegādātajiem materiāliem un pakalpojumiem bija atskaitīts priekšnodoklis, korektai PVN piemērošanai izvēlas vienu no šādiem risinājumiem:

- koriģē iepriekš atskaitīto priekšnodokli;
- aprēķina PVN par ziedotajām precēm kā par pašpatēriņu un izraksta sev nodokļa rēķinu.

Saeima 2022. gada 10. martā pieņēma Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumu, kurā ietvēra arī PVN 0 % likmes piemērošanu ziedojumiem Ukrainas civiliedzīvotāju atbalstam¹.

Atbilstoši minētajam likumam PVN 0 % likmi piemēro tādām precēm, ko reģistrēts nodokļa maksātājs uz savstarpēji noslēgta līguma vai preču nodošanas un pieņemšanas akta, vai cita darījumu apliecinoša dokumenta pamata bez maksas piegādā sabiedriskā labuma organizācijai, kura šīs preces:

- 1) eksportē no Eiropas Savienības teritorijas humānās palīdzības un labdarības ietvaros, lai sniegtu vispārēju atbalstu Ukrainas sabiedrībai;
- 2) piegādā citas Eiropas Savienības dalībvalsts atzītai struktūrai, kas šīs preces nodod kā humāno palīdzību vai ziedojumus Ukrainas sabiedrībai.

Tātad PVN 0 % likmi var piemērot tikai tādu ziedoto preču piegādei, kas:

- 1) nodotas Latvijas sabiedriskā labuma organizācijai (SLO) un
- 2) izvestas no Latvijas Republikas teritorijas.

PVN 0 % likmes piemērošanu ziedojumam var pamatot ar vienu no šādiem attaisnojuma dokumentiem:

- līgumu ar SLO;
- preču nodošanas – pieņemšanas aktu;

¹ Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma 8.¹ pants.

- citu nepārprotamu darījumu apliecināšu dokumentu.
- Jāizraksta arī **nodokļa rēķins** saņēmējam – **SLO**, piemērojot PVN 0 % likmi.

Ar 2025. gada 1. janvāri Pievienotās vērtības nodokļa likuma 43. pants ir papildināts ar jaunu astoto daļu, kas paplašina Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma 8.¹ pantā noteikto regulējumu – proti, attiecina to uz palīdzības sniegšanu jebkurai valstij, tai skaitā preču pārdošanai humānās palīdzības un labdarības ietvaros.

Ja reģistrēts nodokļa maksātājs ziedo preces, kuru piegādei piemērojama PVN 0 % likme saskaņā ar Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma 8.¹ pantu vai Pievienotās vērtības nodokļa likuma 43. panta astoto daļu, šādu preču piegādes uzskatāmas par darījumiem, kas apliekami ar PVN, un par to iegādi vai ražošanas izmaksām ir tiesības atskaitīt priekšnodokli.

Visiem citiem ziedojumiem PVN piemēro vispārējā regulējuma kārtībā.

Ja komersants, kas ir reģistrēts nodokļa maksātājs, pats veic ziedoto preču eksporta darījumu uz Ukrainu, PVN 0 % likmes piemērošanai pietiek ar vienu pierādījumu.

Saistībā ar Krievijas Federācijas izraisīto bruņoto konfliktu Ukrainā ir ieviesti atviegloti noteikumi nodokļu maksātājiem eksporta fakta pierādīšanai attiecībā uz ziedojumu vai humānās palīdzības kravām, kas nosūtītas uz Ukrainu.

Proti, lai atvieglotu eksporta procedūras noformēšanu un PVN 0 % likmes piemērojuma pamatošanu ziedoto preču piegādēm uz Ukrainu, Ministru kabineta 2013. gada 3. janvāra noteikumi Nr. 17 "Pievienotās vērtības nodokļa likuma normu piemērošanas kārtība un atsevišķas prasības pievienotās vērtības nodokļa maksāšanai un administrēšanai" ir papildināti ar jaunu 16.¹ punktu, kas paredz, ka muitas iestādēm var iesniegt tikai vienu no šo noteikumu 16. punktā uzskaitītajiem dokumentiem, kas apliecina preču eksporta faktu².

Saistībā ar **nesaņemtajiem debitoru parādiem**, ja konkrētā parāda summā ir iekļauts arī PVN, iespējams veikt aprēķinātā PVN korekcijas, ievērojot Pievienotās vērtības nodokļa likuma 105. pantā noteikto kārtību.

² Minēto noteikumu grozījumi ir spēkā ar 2022. gada 22. martu.

Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Par ziedojumiem

Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā nav noteikta īpaša kārtība un atviegloti nosacījumi ziedojumiem, dāvinājumiem vai jebkādai palīdzībai personām Ukrainā. Uzņēmumi var ziedot un sniegt palīdzību, piemēram, Ukrainas karadarbībā cietušam cilvēkam, darbinieka ģimenes loceklim vai organizācijai tieši, tomēr nevar piemērot uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojumu ziedotājiem.

Tikai gadījumā, ja uzņēmums ziedo Latvijā reģistrētai SLO, kura nodrošina koordinēta atbalsta sniegšanu Ukrainas karadarbībā cietušajiem, uzņēmumam ir tiesības uz nodokļa atvieglojumu saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. panta nosacījumiem.

Uzņēmumi var piemērot atvieglojumus saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. pantu, ziedojot arī budžeta iestādei, valsts muzejam vai valsts kapitālsabiedrībai, kura veic Kultūras ministrijas deleģētas valsts kultūras funkcijas.

Uzņēmumu ziedojumi (izņemot Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. pantā noteiktos ziedojumus, kuriem piemērojama atlaide ziedotājiem³) tiek vērtēti kā izdevumi, kuri nav saistīti ar saimniecisko darbību un kurus iekļauj nodokļa bāzē un apliek ar uzņēmumu ienākuma nodokli.⁴

Tādējādi, ja tiks ziedoti naudas līdzekļi vai preces personām Ukrainā (bez SLO starpniecības), uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijā par attiecīgo mēnesi ziedojuma summa ir norādāma kā izdevumi, kas nav saistīti ar saimniecisko darbību.

Par debitoru parādiem, kas netiek samaksāti saistībā ar notikumiem Ukrainā

Norēķiniem ar personām Ukrainā ir piemērojama uzņēmumu ienākuma nodokļa vispārējā kārtība, kādā norakstāmi debitoru parādi, un papildu atvieglojumi nav noteikti.

Uzņēmumu ienākuma nodokļa likums paredz kārtību, kādā uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātāji nodokļa bāzē iekļauj un apliek ar nodokli nedrošos debitoru parādus.⁵

Nosacījumi atbrīvojuma piemērošanai ir noteikti Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 9. panta trešajā daļā.

Ja nodokļa maksātājs kādā no iepriekšējiem taksācijas periodiem ir samaksājis uzņēmumu ienākuma nodokli par norakstītu šaubīgu debitora parādu un to ir atguvis vai attiecībā uz norakstīto debitoru parādu ir izpildīti Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 9. panta trešās daļas nosacījumi, nodokļa maksātājam ir tiesības par šo debitora parāda summu samazināt taksācijas perioda nodokļa bāzi vai pārskata gada decembra deklarācijā iepriekš samaksāto nodokli norādīt kā nodokļa pārmaksu.⁶

³ Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. panta pirmās daļas 1. un 2. punkts.

⁴ Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 8. panta otrās daļas 3. un 4. punkts.

⁵ Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 4. panta otrās daļas "b" apakšpunkts.

⁶ Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 9. panta piektā daļa.

Īpaša ziedošanas kārtība saskaņā ar Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumu

Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma [11.¹ pants](#) nosaka juridisko personu tiesības ziedot finanšu līdzekļus vai mantu vispārējam atbalstam Ukrainas sabiedrībai.

- Noteiktas iespējas **biedrībām un nodibinājumiem** dāvināt (ziedot) finanšu līdzekļus vai mantu Ukrainas sabiedrības vispārējam atbalstam arī tad, ja to statūtos šāda iespēja nav paredzēta.

- Paredzēts atvieglot **biedrībām un nodibinājumiem**, kuru pamatdarbība nav atbalsta sniegšana, administratīvās prasības attiecībā uz pārskatu sniegšanu VID, ja tie vāc ziedojumus un dāvinājumus un nodod tos Ukrainas sabiedrības vispārējam atbalstam.

- Noteikta speciālā kārtība **valsts kapitālsabiedrībai** – *publiskas personas kapitālsabiedrībai, kapitālsabiedrībai, kurā publiskas personas daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus, kā arī kapitālsabiedrībai, kurā vienas vai vairāku publisku personu kapitālsabiedrību daļas pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus*, – ziedojumu veikšanai Ukrainas sabiedrības vispārējam atbalstam.

Valsts kapitālsabiedrības **uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojumu** var piemērot tikai tādā gadījumā, ja ziedo **SLO**, budžeta iestādēm utt.

Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma **11.⁴ pants** nosaka uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojumu ziedotājam: ja nodokļa maksātājs ziedojis SLO vai budžeta iestādei **mantu vai finanšu līdzekļus**, kas tiek novirzīti uz Ukrainu palīdzības sniegšanai cietušajiem, tad tas var neiekļaut nodokļa bāzē ziedoto summu (nepiemērojot Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 12. pantu), ja vienlaikus ir izpildīti šādi nosacījumi:

- 1) ziedojuma mērķī, kas norādīts ziedojuma saņēmējam, ir ietverta tieša norāde uz konkrētu ziedoto līdzekļu novirzīšanu Ukrainai;

- 2) ziedotājam saskaņā ar VID administrēto nodokļu (nodevu) parādnieku datubāzē pieejamo informāciju nav nodokļu (nodevu) parādu, kuru kopsumma pārsniedz 150 *euro*.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Fiziskās personas ziedojumus un dāvinājumus var iekļaut gada ienākumu deklarācijā kā attaisnotos izdevumus un saņemt iedzīvotāju ienākuma nodokļa atmaksu, ja:

- ziedojuma vai dāvinājuma veidā nodota nauda budžeta iestādei vai **Latvijā reģistrētai** biedrībai, nodibinājumam, reliģiskai organizācijai vai to iestādei, kurai piešķirts **SLO statuss** (piemēram, labdarības organizācijai "Ziedot.lv");

- citā Eiropas Savienības (**ES**) dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas (**EEZ**) valstī, ar kuru Latvija ir noslēgusi konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, **reģistrētai nevalstiskai organizācijai**, kura darbojas Latvijas SLO nosacījumiem pielīdzināmā statusā saskaņā ar attiecīgās ES dalībvalsts vai EEZ valsts normatīvajiem aktiem.

Svarīgi:

- lai saņemtu nodokļa atmaksu, ziedojumu un dāvinājumu summas kopā ar pārējiem attaisnotajiem izdevumiem par izglītību, ārstnieciskajiem pakalpojumiem attaisnotajos izdevumos nedrīkst pārsniegt 50 % no cilvēka gada apliekamā ienākuma, bet ne vairāk kā 600 *euro*;
- ziedojumu nevar iekļaut attaisnotajos izdevumos, ja ziedojuma saņēmējam noteiktajā ziedojuma mērķī ietverta tieša vai netieša norāde uz konkrētu personu kā ziedoto līdzekļu saņēmēju, kas ir ar ziedotāju saistīta persona vai ziedotāja darbinieks, vai ziedotāja darbinieka ģimenes loceklis.

**Neapliekamais minimums un atvieglojumi
Ukrainas civiliedzīvotāju ienākumiem**

Ukrainas civiliedzīvotājiem – nerezidentiem – Latvijā ir tiesības piemērot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo minimumu, kura apmērs ir 250 *euro* mēnesī līdz 2025. gada 30. aprīlim, un 510 *euro* mēnesī, sākot ar 2025. gada 1. maiju, un atvieglojumu par apgādībā esošu nepilngadīgu bērnu, kas uzturas Latvijā, 250 *euro* mēnesī.

Atvieglojumu par apgādībā esošu nepilngadīgu bērnu piemēros vienam no nepilngadīgā bērna vecākiem vai ārkārtas aizbildnim.

Neapliekamo minimumu un atvieglojumu par apgādībā esošu nepilngadīgu bērnu piemēro tikai vienā darbavietā darba devējs.⁷

Tiesības piemērot atvieglojumu par apgādībā esošo nepilngadīgu bērnu ir arī tad, ja bērns:

- saņem ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamus ienākumus, kuru kopējais apmērs nepārsniedz atvieglojuma apmēru – 250 *euro* mēnesī;
- saņem sezonas laukstrādnieka ienākumus;
- vasaras brīvlaikā (no 1. jūnija līdz 31. augustam) saņem ar algas nodokli apliekamus ienākumus.

Darba devējs Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS) ir tiesīgs pieprasīt VID izziņu ar informāciju, vai attiecīgajam darbiniekam pie šī darba devēja ir tiesības piemērot neapliekamo minimumu un atvieglojumu par nepilngadīgu bērnu.

Nepilngadīgam bērnam no Ukrainas, kura darba devējam ir Valsts ieņēmumu dienesta izsniegtā izziņa (kas pielīdzinātā algas nodokļa grāmatiņai), strādājot vasaras brīvlaikā, arī ir tiesības uz neapliekamā minimuma piemērošanu 510 *euro* mēnesī.

Iesniegumu izziņas saņemšanai darba devējs iesniedz brīvā formā EDS sadaļā "Sarakste ar VID". Iesniegumā norāda tā darbinieka vārdu un uzvārdu, kura algai darba devējs piemēros neapliekamo minimumu un atvieglojumu par bērnu, un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes piešķirto personas kodu.

EDS izsniegtā izziņa par attiecīgā darba devēja tiesībām piemērot Ukrainas civiliedzīvotājam – nerezidentam – neapliekamo minimumu un atvieglojumu par nepilngadīgu bērnu ir pielīdzināma algas nodokļa grāmatiņai.

⁷ Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma 8.³ pants.

Aprēķinot iedzīvotāju ienākuma nodokli no Ukrainas civiliedzīvotāja – nerezidenta – mēneša apliekamā ienākuma no algotā darba, 2026. gadā piemēro iedzīvotāju ienākuma nodokļa 25,5 % likmi.⁸

Pirms nodokļa aprēķināšanas no ienākuma atskaita piemērojamos attaisnotos izdevumus (valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, neapliekamo minimumu un atvieglojumu par nepilngadīgu bērnu, ja darba devējam ir VID izsniegtā izziņa, kas pielīdzinātā algas nodokļa grāmatiņai).

Ja Ukrainas civiliedzīvotājs – nerezidents – Latvijā saņem tikai algota darba ienākumus, tad darba devēja ieturētais iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir galīgs un Ukrainas civiliedzīvotājam nav jāiesniedz gada ienākumu deklarācija.

Ja ir saņemti gan algota darba ienākumi, gan ienākumi no reģistrētas saimnieciskās darbības Latvijā, primāri neapliekamo minimumu un atvieglojumu par nepilngadīgu bērnu piemēro darba devējs, ja ir saņemta VID izziņa.

Gada ienākumu deklarācijā neapliekamo minimumu un atvieglojumu par nepilngadīgu bērnu aprēķina un piemēro tikai par saimnieciskās darbības reģistrācijas periodu vai periodu, par kuru saņemts cits ar progresīvo nodokļa likmi apliekams ienākums.

Par Ukrainas civiliedzīvotāju pabalstiem

Ukrainas civiliedzīvotājam ir tādas pašas tiesības uz sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību, kādas Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteiktas Latvijas pilsoņiem un Latvijas nepilsoņiem. Valsts un pašvaldību izmaksātos sociālā nodrošinājuma pabalstus neapliek ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.

Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliek no pašvaldības budžeta līdzekļiem izmaksātos pabalstus⁹:

- nepavadīta bērna uzturam, kas mēnesī nedrīkst būt mazāks par 215 *euro* par nepavadītu bērnu līdz septiņu gadu vecumam un 258 *euro* par nepavadītu bērnu vecumā no septiņiem līdz 18 gadiem;

- pabalstu apgērba un mīkstā inventāra iegādei pašvaldības saistošajos noteikumos paredzētajā apmērā, kāds noteikts audžuģimenē ievietotajiem bērniem¹⁰.

Ienākuma izmaksātājam – iestādei – paziņojums par fiziskajai personai izmaksātajām summām nav jāiesniedz VID, izmaksājot pabalstus no budžeta, atlīdzību par aizbildņa pienākumu pildīšanu un atlīdzību par audžuģimenes pienākumu veikšanu un summas, kas izmaksātas uz valsts vai pašvaldību institūciju lēmumu pamata, sniedzot palīdzību stihiskas nelaimes gadījumā vai citos ārkārtas gadījumos.¹¹

⁸ 2022., 2023. un 2024. gadā darba devējs, kuram VID izziņā dotas tiesības piemērot neapliekamo minimumu un atvieglojumu par nepilngadīgu bērnu, algota darba ienākumam ienākuma izmaksas vietā piemēro iedzīvotāju ienākuma nodokli:

1) 20 % — mēneša ienākumiem līdz 1667 *euro*;

2) 23 % — mēneša ienākumu daļai, kas pārsniedz 1667 *euro*.

⁹ Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9. panta pirmās daļas 7. punkts.

¹⁰ Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma 19. panta pirmā un trešā daļa.

¹¹ Ministru kabineta 2010. gada 21. septembra noteikumu Nr. 899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 118.2. un 118.4. apakšpunkts.

Atlīdzība par Ukrainas civiliedzīvotāju izmitināšanu

Fiziskā persona, kura sev piederošā mājoklī bez maksas izmitina vienu vai vairākus Ukrainas civiliedzīvotājus, ir tiesīga saņemt no pašvaldības atlīdzību ar izmitināšanu saistītu papildu izmaksu kompensēšanai.¹²

Atlīdzības apmērs ir 100 *euro* mēnesī par pirmo izmitināto personu un 50 *euro* mēnesī par katru nākamo izmitināto personu, bet ne vairāk kā 300 *euro* mēnesī par vienā mājoklī izmitinātām personām un ne ilgāk kā 60 dienas¹³.

Atlīdzība par Ukrainas civiliedzīvotāju izmitināšanu ir terminēts atbalsta pasākums, kurš tiek īstenots ne ilgāk kā līdz 2026. gada 31. decembrim.

Atlīdzība izmitinātājam ir pielīdzināma kompensācijai – tā netiek ietverta gada apliekamajā ienākumā un netiek aplikta ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.¹⁴

Minētā atlīdzība netiek ietverta gada apliekamajā ienākumā un netiek aplikta ar iedzīvotāju ienākuma nodokli arī tad, ja tā izmaksāta fiziskai personai (izmitinātājam), kura ir reģistrējusi saimniecisko darbību (sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana) vai ir paziņojusi VID par saimnieciskās darbības neregistrēšanu saistībā ar ienākumu gūšanu no nekustamā īpašuma (veic paziņoto saimniecisko darbību).

Izmaksātājam (pašvaldībai) par personai (izmitinātājam) izmaksāto atlīdzību nav pienākuma nosūtīt VID paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām.¹⁵

Par humānās palīdzības piegādes organizēšanu un muitas procedūru – eksports

Saistībā ar ES precēm, tajā skaitā humānās palīdzības kravām, ko paredzēts izvest no ES muitas teritorijas uz Ukrainu, ir jānokārto muitas formalitātes, precēm piemērojot muitas procedūru – eksports. Pirms muitas procedūras piemērošanas ir jāsagatavo atbilstošie pavaddokumenti.

Neatkarīgi no tā, vai persona kravu ved pati vai nodod pārvadātājam vai kādam humānās palīdzības centram, kas organizē kravas transportēšanu uz Ukrainu, vispirms ir **jāsagatavo detalizēts preču apraksts** – jānorāda nosūtītājs, saņēmējs, pārvadātājs, preču veids, skaits, svars un vērtība.

Ja humānā palīdzība tiek nosūtīta uz Ukrainu ar Latvijas labdarības organizāciju – humānās palīdzības centru (piemēram, "Ziedot.lv", "Tavi draugi") – starpniecību, muitas formalitātes kārtā attiecīgās organizācijas pārstāvji.

Ja plānots palīdzības kravu nogādāt uz Ukrainu patstāvīgi, tad pēc preču nokomplektēšanas un pavaddokumentu sagatavošanas muitas formalitāšu kārtošanu var uzticēt kādam no Latvijas uzņēmumiem, kas sniedz loģistikas pakalpojumus.

Tā kā daļa privātpersonu un uzņēmumu Latvijā izvēlas noformēt muitas formalitātes un nogādāt humānās palīdzības kravas uz Ukrainu patstāvīgi, VID Muitas

¹² Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma 7.¹ pants.

¹³ Izmitinātājam ir tiesības saņemt atlīdzību līdz 180 dienām, bet ne ilgāk kā līdz 2026. gada 31. decembrim par izmitināšanas periodu, kas pārsniedz minētās 60 dienas, ja izmitināmā persona – Ukrainas civiliedzīvotājs – atbilst kādai no 7.¹ panta 1.² daļā minētajām personu grupām.

¹⁴ Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma 7.¹ panta septītās daļas 1. punkts, likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9. panta pirmās daļas 16. punkts.

¹⁵ Ministru kabineta 2010. gada 21. septembra noteikumu Nr. 899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 118.5. apakšpunkts

pārvalde ir sagatavojusi informatīvo materiālu par eksporta deklarācijas iesniegšanu VID Elektroniskās muitas datu apstrādes sistēmas (EMDAS) Automatizētajā eksporta sistēmā.

Piemērā ir rādīts, kā EMDAS noformēt eksporta deklarāciju precei "lietota vieglā automašīna". Skaidrojumā ietverta arī informācija par gadījumiem, kad iespējams kravu deklarēt mutvārdos, un par veicamajām darbībām robežšķērsošanas formalitāšu izpildei Polijā.

Aicinām iepazīties ar prezentāciju "Eksporta noformēšana humānās palīdzības kravu nosūtīšanai no Latvijas uz Ukrainu".

Lai atvieglotu humānās palīdzības kravu nogādāšanas procesu no Latvijas uz Ukrainu, ES ārējo robežu šķērsojot muitas kontroles punktā uz Polijas robežas ar Ukrainu, VID Muitas pārvalde aicina **visos gadījumos deklarēt humāno palīdzību, iesniedzot elektronisko muitas deklarāciju EMDAS.**

Atgādinām, ka noformētā eksporta deklarācija ir jānoslēdz Polijas muitas iestādē uz robežas ar Ukrainu. Ja eksporta deklarācija nebūs noslēgta, bet humānās palīdzības krava būs nogādāta Ukrainā, tad, lai eksportu noslēgtu, izmantojot EDS, jāiesniedz vismaz alternatīvo pierādījumu minimums – starptautisko auto pārvadājumu pavadzīme (CMR) **ar saņēmēja atzīmi par preču saņemšanu (Ukraina).**

Jautājumos par eksporta deklarācijas noslēgšanu aicinām zvanīt VID Muitas pārvaldes Tranzīta un eksporta kontroles daļas amatpersonām Ludmilai Nuždinai (tālrunis 67121071) un Dainim Liepam (tālrunis 67121069).

Aktualitātes nodokļu samaksas termiņa pagarinājumos

Ja nodokļu maksātāju **tieši skar** Ukrainā izvērstā karadarbība vai pret Krieviju vērstās ekonomiskās un finansiālas sankcijas (piemēram, darījumu partneris nespēj norēķināties par precēm vai tiek apturēta preču piegāde), kā rezultātā nodokļu maksātājs nespēj laikus veikt nodokļu maksājumus, šādos gadījumos:

1) likumā paredzētajā kārtībā – aicinām laikus vērsties VID ar iesniegumu par nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu, pamatojot to ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 24. panta pirmās daļas 4. punktu (ja termiņa nokavējums radies **nepārvaramas varas** rezultātā);

2) jau piešķirta termiņa pagarinājuma gadījumā, tas ir, ja nepārvaramas varas radīto apstākļu izraisītajām sekām ir ilgstoša nelabvēlīga iedarbība uz nodokļu maksātāja saimniecisko darbību un tās ietekmē vai var ietekmēt VID pieņemtā lēmuma par samaksas termiņa pagarinājuma piešķiršanu izpildi, – aicinām vērsties VID ar iesniegumu par nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu, pamatojot to ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 24. panta 1.⁷ daļu.

Iespēja iesniegt iesniegumu par samaksas termiņa pagarinājumu saskaņā ar minētajiem apstākļiem tiks saglabāta, kamēr turpināsies Krievijas militārā agresija pret Ukrainu.

Nodokļu maksātāji, kuru saimniecisko darbību **tieši neskar** Krievijas iebrukums Ukrainā, ja nepieciešams, var vērsties VID, lai pieteiktos nodokļu samaksas termiņa pagarinājumam saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 24. panta pirmās daļas 1. punktu.

Informācija VID tīmekļvietnē [Terminpagarinājumi un nodokļu parādi](#).

Aicinām motivētus iesniegumus iesniegt laikus – **ne vēlāk kā piecas darbdienu** pēc maksājuma termiņa iestāšanās, ja iesniegums tiek sniegts, pamatojoties uz likuma "Par nodokļiem un nodevām" 24. panta pirmās daļas 1. punktu. Savukārt atkārtota samaksas termiņa pagarinājuma nepieciešamības gadījumā – iesniegums jāiesniedz, **pirms beidzies spēkā esošais** nodokļu samaksas termiņa pagarinājums.

Valsts ieņēmumu dienests

Nodokļu pārvalde

Muitas pārvalde

Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvalde

Materiāls sagatavots 2022. gadā

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 12.02.2026.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt EDS sadaļā "Sarakste ar VID".